

Helse- og miljøtilsyn Salten IKS

(HMTS)

- Interkommunalt selskap (IKS)
- Opprettet 2004
- Representantskap-styre
- Administrasjon: 4 ansatte
- Basisoppgaver - basistilskudd
- 11 eierkommuner: 81 000 innbyggere
- Delegert myndighet til å fatte enkeltvedtak i 9 kommuner

Visjon: Bedre folkehelse og miljø i Salten

Helse- og miljøtilsyn
Salten

www.hmts.no

Nordland fylke

- 44 kommuner
- Ca 240 000 innbyggere
- 1/4 av landets kystlinje
- 12 flyplasser
- 1 helikopterplass

Folkehelsealliansen i Nordland

Forum for regionale aktører som ønsker å samarbeide om bedre folkehelse i Nordland. Nordland er det første fylket i landet der så mange aktører har samlet seg til et forpliktende helsefremmende og forebyggende arbeid

- sette dagsorden
- sunne valg gjøres til enkle og naturlige
- redusere sosiale ulikheter i helse

Sammen om et freskt Nordland

Helse- og miljøtilsyn
Salten

www.hmts.no

Hovedmål

- Flere leveår med god helse for Nordlands befolkning
- Redusere helseforskjeller mellom ulike grupper i befolkningen
- Bygge opp og utvikle Folkehelsealliansen Nordland til en hovedaktør og premissleverandør for folkehelsearbeidet i fylket.

Sammen om et freskt Nordland

Helse- og miljøtilsyn
Salten

www.hmts.no

Medlemmer i folkehelsealliansen (28)

Arbeidstilsynet Nord-Norge
Diabetesforbundet Nordland
Forum for natur og friluftsliv Nordland
Friluftsrådene i Nordland
Fylkesmannen i Nordland
Helgelandssykehuset
Helse Nord RHF
Helse- og miljøtilsyn Salten IKS
Høgskolen i Narvik
Høgskolen i Nesna
Husbanken Bodø
KS Nordland
Kreftforeningen i Nord-Norge
LO Nordland

Mental Helse Nordland
Nasjonalforeningen for folkehelsen, Nordland
NAV Nordland
NHO Nordland
Nordland fylkeskommune
Nordland Idrettskrets
Nordland Legeforening
Nordland Røde Kors
Nordlandssykehuset HF
Private Barnehagers Landsforbund
Statens vegvesen
Statskog
Trygg Trafikk Nordland
Universitetet i Nordland

Sekretariat og pådriver: Nordland fylkeskommune

Helse- og miljøtilsyn
Salten

Prioriterte resultatområder

- Helsefremmende barnehager
- Helsefremmende skoler
- Helsefremmende og inkluderende arbeidsplasser
- Helsefremmende bo- og nærmiljø

Helse- og miljøtilsyn
Salten

HELSEFREMMEDE BARNEHAGER

Anbefalte kriterier og veileder

Helse- og miljøtilsyn
Salten

<https://www.nfk.no/Handlers/fh.ashx?Mid1=16302&Filld=34971>

Helsefremmende barnehager

God helse er viktig for barns utvikling og evne til mestring. Barnehagene er en viktig arena for god helseutvikling. Bygger på FNs barnekonvensjon, barnehageloven, folkehelseloven og gjeldende forskrifter for barnehager. Barnehagen er godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Formål: Helsefremmende arbeid i barnehagene skal bidra til god helse, trivsel og gode holdninger for barn og ansatte

1. Helsefremmende arbeid er forankret i barnehagen
2. Barnehagen arbeider systematisk for å fremme psykisk helse og godt psykososialt miljø
3. Alle barna er fysisk aktive minst 90 minutter hver dag
4. Nasjonale retningslinjer for mat og måltider i barnehagen følges
5. Barnehagen er tobakksfri
6. Barnehagen har fokus på god hygiene
7. Barnehagen bidrar til at barna erfarer og lærer hva som er helsefremmende
8. Barnehagen har godt samarbeid med foresatte og tverrfaglige tjenester etter behov
9. Barns medvirkning vektlegges
10. Barnehagen arbeider systematisk med ulykkesforebyggende arbeid

Helse- og miljøtilsyn
Salten

HELSEFREMMEDE GRUNNSKOLER

Anbefalte kriterier og veileder

Foto: Bjørn-Are Melvik

Helse- og miljøtilsyn
Saltén

<https://www.nfk.no/Handlers/fh.ashx?Mid1=16302&Filld=34973>

God helse er viktig for barns utvikling og evne til mestring og læring. Skolen er viktig for å bygge gode levevaner i tidlig alder. Grunnlaget for kriteriesettet bygger på FNs barnekonvensjon, opplæringsloven, folkehelseloven og gjeldende forskrifter for skoler. Skolen er godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Formål: Helsefremmende arbeid i skolene skal bidra til god helse, trivsel, læring og gode holdninger for elever og ansatte

- 1 Helsefremmende arbeid er forankret i skolen
- 2 Skolen arbeider systematisk for å fremme psykisk helse og godt psykososialt miljø
- 3 Alle elever er fysisk aktive minst 60 minutter hver dag
- 4 Nasjonale retningslinjer for skolemåltidet følges
- 5 Skolen er tobakks- og rusfri
- 6 Skolen har en tilfredsstillende tverrfaglig skolehelsetjeneste
- 7 Skolen har gode rutiner for samarbeid med og medvirkning fra elever og foresatte
- 8 Skolen gir opplæring i levevaner og har arbeidsmåter som fremmer helse
- 9 Skolen samarbeider med andre instanser
- 10 Skolen arbeider systematisk med sikkerhetsfremmende og ulykkesforebyggende arbeid

Folkehelsealliansen

- 2 alliansemøter pr år: setter dagsorden og gir retning
- Arbeidsutvalg og arbeidsgrupper er pådrivere for å iverksette alliansens handlingsplan
- Jobbe intern i egen organisasjon og utad

Helse- og miljøtilsyn
Salten

Sammen om et fresket Nordland!

Hvorfor er HMTS aktivt med?

- Synliggjøre miljørettet helsevern som en del av det regionale folkehelsearbeid
- Være med og sette dagsorden innenfor folkehelse i Nordland
- Pådriver i arbeidet med kriterier for helsefremmende barnehager og skoler i Nordland
- Bidra til at skoler og barnehager jobber helsefremmende på alle områder

Helse- og miljøtilsyn
Salten

Sammen om et fresket Nordland!

Helsefremmende barnehager

God helse er viktig for barns utvikling og evne til mestring. Barnehagene er en viktig arena for god helseutvikling. Bygger på FNs barnekonvensjon, barnehageloven, folkehelseloven og gjeldende forskrifter for barnehager.

Barnehagen er godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Formål: Helsefremmende arbeid i barnehagene skal bidra til god helse, trivsel og gode holdninger for barn og ansatte.

1. Helsefremmende arbeid er forankret i barnehagen

Det helsefremmende arbeidet er forankret i barnehagens årsplan, vedtekter, øvrige styringsdokumenter og arbeidsmåter. Arbeidet evalueres jevnlig. De ansattes kompetanse skal sikre en god helsefremmende hverdag.

2. Barnehagen arbeider systematisk for å fremme psykisk helse og godt psykososialt miljø

Barnehageeier og styrer setter det psykososiale miljøet på dagsordenen. De ansatte ivaretar barna, skaper et inkluderende miljø og arbeider for et godt psykososialt miljø som forebygger mobbing og krenkelser.

3. Alle barna er fysisk aktive minst 90 minutter hver dag

Aktiviteten kan deles opp i flere bolker, ute og inne. Naturopplevelser og nysgjerrighet er sentralt i barnas hverdag. Aktivitetene bør være varierte.

4. Nasjonale retningslinjer for mat og måltider i barnehagen følges

Ansatte bidrar til at måltidene er helsefremmende og at barna får gode matvaner. Vann er tørstedrikk.

5. Barnehagen er tobakksfri

Det er ikke tillatt å bruke røyk eller snus i barnehagens åpningstid.

6. Barnehagen har fokus på god hygiene

Barnehagen bidrar til at barna får gode hygienevaner. Vask av hendene etter toalettbesøk og før måltid er eksempler på vaner som barnehagen kan bidra til å etablere.

7. Barnehagen bidrar til at barna erfarer og lærer hva som er helsefremmende

Barna skal få lære og erfare om sunn mat, fysisk aktivitet og andre sunne levevaner. De voksne er gode forbilder.

8. Barnehagen har godt samarbeid med foresatte og tverrfaglige tjenester etter behov

Barnas fysiske og psykiske helse er tema på foreldremøter og i foreldresamtaler. Etter behov etableres det tverrfaglig samarbeid med andre instanser for helhetlige tilbud.

9. Barns medvirkning vektlegges

Barna engasjeres og tas med i diskusjoner om tiltak og tilbud som angår dem.

10. Barnehagen arbeider systematisk med ulykkesforebyggende arbeid

Det arbeides med å forholde seg til trafikk og andre sikkerhetsfremmende og ulykkesforebyggende tiltak for å skape robuste og trygge barn.

Helse- og miljøtilsyn
Salten

God helse er viktig for barns utvikling og evne til mestring og læring. Skolen er viktig for å bygge gode levevaner i tidlig alder. Grunnlaget for kriteriesettet bygger på FNs barnekonvensjon, opplæringsloven, folkehelseloven og gjeldende forskrifter for skoler. Skolen er godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern.

Formål: Helsefremmende arbeid i skolene skal bidra til god helse, trivsel, læring og gode holdninger for elever og ansatte.

1 Helsefremmende arbeid er forankret i skolen

Det helsefremmende arbeidet er forankret i skolens årsplan, vedtekter, øvrige styringsdokumenter og arbeidsmåter. Arbeidet evalueres jevnlig. De ansattes kompetanse skal sikre en god helsefremmende skolehverdag.

2 Skolen arbeider systematisk for å fremme psykisk helse og godt psykososialt miljø

Skolen arbeider aktivt for at den enkelte elev skal oppleve trivsel, trygghet og sosial tilhørighet. Det arbeides aktivt med forebygging av mobbing og krenkelsler.

3 Alle elever er fysisk aktive minst 60 minutter hver dag

Aktiviteten kan deles opp i flere bolker, både ute og inne. Aktivitetene bør være varierte og medføre at man blir andpusten og at kroppen blir utfordret fysisk på ulike måter.

4 Nasjonale retningslinjer for skolemåltidet følges

Måltidet bygger på at elevene har med seg matpakke. Skoler med kantine/matbod må stimulere elevene til sunne valg. Det er lagt til rette slik at det er enkelt å velge kaldt vann som tørstedrikk.

5 Skolen er tobakks- og rusfri

Det er ikke tillatt å bruke røyk, snus eller andre rusmidler i løpet av skoletiden. Dette gjelder alle elever og alle ansatte som har kontakt med elever i løpet av skoletiden.

6 Skolen har en tilfredsstillende tverrfaglig skolehelsetjeneste

Skolehelsetjenesten skal være tilgjengelig på skolen for elevene som et gratis lavterskeltilbud med mulighet for «drop-in» for elevene. Tjenesten skal være tverrfaglig.

7 Skolen har gode rutiner for samarbeid med og medvirkning fra elever og foresatte

Skolen har tydelig medvirkning fra elever og foreldre i utviklingen av skolens miljø og ulike tilbud. Klasseråd, elevråd og FAU brukes aktivt i arbeidet. Elevenes fysiske og psykiske helse og samspill med andre er tema på foreldremøter og i foreldresamtaler.

8 Skolen gir opplæring i levevaner og har arbeidsmåter som fremmer helse

Elevene gis opplæring i helsefremmende levevaner. Alle elever skal kjenne de nasjonale kostråd og anbefalinger for fysisk aktivitet. Varierte undervisningsmetoder sikrer at flere elever får muligheten til å oppleve mestring.

9 Skolen samarbeider med andre instanser

Det etableres tverrfaglig samarbeid med andre instanser etter behov, dette for å sikre et helhetlig tilbud rundt eleven.

10 Skolen arbeider systematisk med sikkerhetsfremmende og ulykkesforebyggende arbeid

Det arbeides med trafikkopplæring, og andre sikkerhetsfremmende og ulykkesforebyggende tiltak for å skape robuste og trygge elever. Skolen har gode rutiner for internkontroll.